

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.II.20.164/2017/4. szám

A Szegedi Ítéltábla a **(pártfogó ügyvéd neve)** pártfogó ügyvéd által képviselt felperesnek - a dr. Vörös Zsuzsannaügyvéd által képviselt alperes ellen sérelemdíj megfizetése iránt indított perében a Kecskeméti Törvényszék 8.P.21.617/2016/10. számú, 2016. december 8. napján kelt ítélete ellen a felperes által 12. és 18. sorszám alatt benyújtott fellebbezés alapján lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

Az elsőfokú bíróság ítéletét **részben és akként változtatja meg**, hogy a felperes által a Magyar Államnak fizetendő elsőfokú eljárási illeték összegét 60 300 (hatvanezer-háromszáz) Ft-ra leszállítja. Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 32 000 (harminckettőezer) Ft fellebbezési eljárási költséget.

Megállapítja, hogy a 80 400 (nyolcvanezer-négyszáz) Ft összegű másodfokú eljárási illetéket, valamint a felperest a másodfokú eljárásban képviselő **(pártfogó ügyvéd neve)** pártfogó ügyvéd díját teljes egészében a Magyar Állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

A **(település neve, ingatlan címe)**. szám alatti 58 m² alapterületű lakásingatlan a felperes és a perben nem álló testvére, **(személy neve)** tulajdonát képezi 1/2 - 1/2 arányban. Az örökölt lakást kizárólag **(személy neve)** használja, a felperes a bátmonostori ingatlanában lakik, rokkantnyugdíjas. Az örökölt lakás kapcsán közösköltség-hátralék keletkezett, amelynek megfizetése iránt az alperes bírósághoz fordult. A Kiskunhalasi Járásbíróság a 10.P.20.800/2012/37. számú, és a felperes fellebbezése folytán eljáró Kecskeméti Törvényszék a 2.Pf.22.098/2014/3. számú ítéletével a jelen per felperesét 57 460 Ft és járulékai, valamint 14 000 Ft perköltség megfizetésére kötelezte egyéb - a perben nem álló testvéreire vonatkozó - rendelkezések mellett. Az alperes kezdeményezésére mind a felperes, mind a testvére ellen végrehajtás indult. A felperes ellen 0306-3.Vh.415/2015. szám alatt elrendelt végrehajtást **(végrehajtó neve)** önálló bírósági végrehajtó foganatosítja 494.V.0689/2015. ügyszám alatt. A végrehajtó letiltása alapján 2015. október 1. napjától havonta 17 905 Ft került levonásra a felperes mint adós nyugalmasításából.

A felperes módosított keresetében 1 005 000 Ft sérelemdíj megfizetésére kérte kötelezni az alperest személyiségi jogai megsértésére alapítottn. Arra hivatkozott, hogy bár a végrehajtás elrendelésének jogi alapja fennáll, ő a végrehajtás következtében súlyos egészségkárosodást, egészségromlást szenvedett az alperes jogsértő magatartása folytán. Előadta, az alperes képviselője semmiféle kompromisszumra nem volt hajlandó a hátralék rendezése kapcsán, bár tudta, milyen rendkívül elnehezült anyagi körülmények között él, és nem volt tekintettel súlyos egészségi állapotára sem, ami az alperes sérelmezett cselekményei folytán rosszabbodott, pszichés állapotát is negatívan befolyásolta. A végrehajtás alapját képező perrel összefüggésben - hivatkozva a Kúria PK 8. számú állásfoglalásában foglaltakra - hangsúlyozta, azt alaptalanul indította meg vele szemben az alperes, emellett véleménye szerint - miután nem ő használta a perbeli lakást - a közösköltség-tartozást kizárólag a testvére kellett volna terhelnie a bíróságnak, s ebben az esetben a végrehajtás szóba sem kerül. Érvelése szerint az alaptalan perindítás és a végrehajtás kezdeményezése vezetett ahhoz, hogy a megélhetése veszélybe került, alultáplált lett, pániktünetei vannak, ily módon sérült az egészséghez és a gyógyuláshoz, valamint az egészséges élethez való joga. Álláspontja szerint a jogsértés abban is megnyilvánul, hogy a végrehajtás aránytalan terhet ró rá, mert a végrehajtási joggal terhelt ingatlan értékesítése már nem lehetséges a szabad kereskedelemben.

Az alperes érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Védekezése szerint a végrehajtási kérelme benyújtására az irányadó rendelkezésekre figyelemmel, jogerős ítélet alapján jogszerűen került sor. Utalt továbbá arra, a felperes egészségi állapota vélhetően nem a végrehajtási eljárással összefüggésben romlott meg, továbbá ha az örökölt ingatlanrész fenntartása - elnehezült körülményei miatt - számára nem volt lehetséges, az örökségről le is mondhatott volna a hagyatéki eljárás során, így mentesülhetett volna az ingatlanhoz kapcsolódó fizetési kötelezettség alól. Hangsúlyozta, az országban több állampolgárt is érint az eladósodás, és az ennek alapján kezdeményezett végrehajtás, ez önmagában sérelemdíj megítélésére nem adhat alapot.

Az elsőfokú bíróság ítéletével elutasította a keresetet és kötelezte a felperest, hogy az adóhatóság felhívására 240 000 Ft feljegyzett eljárási illetéket fizessen meg a Magyar Államnak, valamint 60 000 Ft perköltséget az alperesnek. Az ítélet indokolása szerint a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. tv. (a továbbiakban: Ptk.) rendelkezéseit kellett alkalmazni a felperes ellen indult végrehajtási eljárás megindításának időpontjára tekintettel. E szerint a perben a felperesnek azt kellett bizonyítania, hogy sérült az élethez, testi épséghez és egészséghez fűződő joga (Ptk. 2:43. § (1) bekezdés a) pont) az alperes jogellenes magatartásának eredményeként. Hangsúlyozta, ehhez olyan többletmagatartást kellett megjelölni, amely alapján az alperes jogellenes magatartása megállapítható. Álláspontja szerint önmagában a végrehajtás kezdeményezése nem minősül ilyen jogellenes magatartásnak, hiszen a végrehajtás éppen azt szolgálja, hogy önkéntes teljesítés hiányában érvényre jussanak - állami kényszer útján - a jogerős bírósági határozatban foglaltak. Kifejtette, a jogellenesség megállapíthatóságát kizárja a „jog engedélye”, ami jelen ügyben a jogerős ítélet végrehajtásának államilag biztosított lehetősége, ezért a jogerős ítélet végrehajtásának kezdeményezése nem értékelhető a felperes személyiségi jogát sértő tevékenységként. Erre tekintettel jogalapjában alaptalannak ítélte a keresetet, ezért elutasította azt. Az álláspontja szerint 4 000 000 Ft-ra felemelt kereseti követelés alapján állapította meg a pertárgy értékét, számította ki az államnak fizetendő illetéket, és az alperesnek járó - mérsékelt összegű - perköltséget.

Az ítélet ellen a felperes nyújtott be fellebbezést, amelyben annak megváltoztatását, a keresete szerinti döntés meghozatalát kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság alaptalanul indult ki abból, hogy önmagában a végrehajtás kizárja a jogsértés megállapítását. Hangsúlyozta, már a vele szembeni keresetindítás is megalapozatlan volt a Kúria PK 8. számú állásfoglalására tekintettel, amely alapján az ingatlanban lakó testvére köteles a lakás fenntartásával járó kiadásokat - így a

közös költséget is - megfizetni. Kiemelte, ha nincs az alaptalan keresetindítás, akkor végrehajtás sem indult volna vele szemben. Állította, egyébként sem lett volna szükség a végrehajtás megindítására, hiszen azt megelőzően kompromisszumos javaslattal élt, értékes festményeket ajánlott fel a közös költség fejében. Előadta, a végrehajtó a végrehajtási eljárás során nem járt el kellő körültekintéssel, hiszen amikor még lehetett volna foglalni értékes ingóságokat a lakásban - amit azóta a testvére elidegenített - nem tette meg a szükséges lépéseket. Érvelése szerint megfelelően igazolta, hogy a végrehajtási összegnek a rokkantsági nyugdíjából történő letiltása következtében mind fizikai, mind lelki traumát szenvedett, mert a megmaradó pénzösszeg nem volt elegendő a megélhetésére. Egyebekben sérelmezte a megállapított perértéket (a feljegyzett eljárási illetéket), mert a felemelt keresete 1 005 000 Ft sérelemdíj megfizetésére irányult és annak 6 %-a nem 240 000 Ft - ahogyan azt az elsőfokú ítélet tartalmazza- , hanem 60 300 Ft. Kérte a perköltség fizetése alóli mentesítését.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte az elsőfokú eljárás során általa kifejtettek alapján.

A fellebbezés részben alapos.

Az elsőfokú bíróság a tényállást a bizonyítékok okszerű mérlegelése eredményeként helyesen állapította meg, abból nagyobb részt helyes következtetéseket vont le, ítélete indokolása is helytálló, ezért az ítélet az elsőfokú bíróság ítéletét a per fő tárgya tekintetében a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A fellebbezésben foglaltakra figyelemmel kiemeli az alábbiakat:

Értelmezve a felperes keresetét (személyiségvédelmi igényét és az ehhez kapcsolódó sérelemdíj iránti követelését) az állapítható meg, hogy annak tényalapjaként a felperes azt jelölte meg, az alperes az alaptalan perindítással és az ennek alapján indított - szintén megalapozatlan - végrehajtási eljárással olyan helyzetbe hozta, amelynek következtében súlyos egészségkárosodást, egészségromlást szenvedett a jogsértő magatartás eredményeként. Ezen kívül vitatta a perben született döntés és a végrehajtást fogantató végrehajtó eljárásának helyességét.

A Ptk. hatálybalépésével összefüggő átmeneti és felhatalmazó rendelkezésekről szóló 2013. évi CLXXVII. törvény (a továbbiakban: Ptké.) 8. § (1) bekezdése értelmében a Ptk. személyiségi jogok megsértésének szankcióira vonatkozó rendelkezéseit a hatálybalépését követően történt jogsértésekre kell alkalmazni. A (2) bekezdés szerint a Ptk. hatálybalépése előtt megsértett személyhez fűződő jogok alapján érvényesíthető polgári jogi igényekre a jogsértés idején hatályos jogszabályi rendelkezéseket kell alkalmazni, míg a Ptk. hatálybalépése előtt megkezdődött, folyamatosan tanúsított jogsértő magatartásra - ideértve a mulasztást is - akkor is a Ptk. hatálybalépése előtt hatályos jogszabályok rendelkezéseit kell alkalmazni, ha a jogsértő magatartás befejezése a Ptk. hatálybalépése utáni időpontra esik. Jelen ügyben a felperes keresetének tényalapjaként megjelölt alperesi magatartások, azaz a közös költség megfizetése iránt a felperessel szembeni per megindítása, majd a perben született jogerős ítélet végrehajtásának a kezdeményezése szorosan kapcsolódtak egymáshoz, egymásra épültek, lényegében az alperesi igényérvényesítés folyamatának egy-egy momentumaként jelentek meg, s a felperes szerint ezzel az alperesi magatartással összefüggésben megvalósult - a testi épsége és az egészsége hátrányos változásában megnyilvánuló - személyiségi jogsérelem is folyamatosan jelentkezett. Ennek megfelelően - tekintettel arra, hogy a per tárgyát képező alperesi magatartások kifejtésének kezdő időpontja (2012. év) a Ptk. hatályba lépése előtti - a Ptké. fentebb idézett 8. § (2) bekezdésében foglaltak alapján a perbeli jogvita elbírálására a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. tv. (a továbbiakban:

1959-es Ptk.) rendelkezései alkalmazandók. Az elsőfokú bíróság - abból adódóan, hogy kizárólag a végrehajtási eljárás kezdeményezését tekintette a felperesi kereset tényalapjának - tévesen a Ptk. rendelkezései alapján vizsgálta a kereset megalapozottságát, ez azonban az ügy érdemi elbírálását nem befolyásolta, mivel mind az 1959-es Ptk. (76. §), mind a jelenleg hatályos Ptk. (2:43. § (1) bekezdés) nevesíti az élet-, testi épség és egészséghez fűződő személyiségi jogot, amelynek a sérelmét - az alperes jogellenes magatartásával összefüggésben - állította a felperes, s mindkét törvény szerint a polgári jogi felelősség szabályai alapján követelhető a személyiségi jogsértéssel okozott nem vagyoni hátrány megtérítése nem vagyoni kártérítés (1959-es Ptk. 84. § (1) bekezdés e) pont), illetve sérelemdíj Ptk. 2:52. § (2) bekezdés) jogcímén. Ugyancsak egyezően határozza meg mindkét Polgári Törvénykönyv a polgári jogi felelősség általános feltételeit, amelyek: a jogellenes magatartás, a kár bekövetkezése, a kettő közötti okozati összefüggés, továbbá a felróhatóság (1959-es Ptk. 339. § (1) bekezdés, Ptk. 6:519. §). E feltételek bármelyikének hiánya kizárja a kártérítési, s egyben - az 1959-es Ptk. és a Ptk. fentebb hivatkozott utaló szabálya folytán - a nem vagyoni kárért illetve személyiséget ért sérelemért való felelősséget. Amint azt az elsőfokú bíróság is helyesen megállapította, jogellenességet, s egyben a polgári jogi felelősséget kizáró körülmény egyebek között a jogszabály által megengedett magatartás (BDT2015. 3263). Ennek megfelelően helyesen járt el az elsőfokú bíróság, amikor elsődlegesen azt vizsgálta, hogy az alperes felperes által hivatkozott magatartása - perindítás és a jogerős döntés alapján végrehajtás kezdeményezése - jogellenes volt-e. Az ítéletábra osztja az elsőfokú bíróság által kifejtetteket abban, hogy önmagában - többletmagatartás hiányában - a perindítás nem jogellenes még akkor sem, ha utóbb az alaptalannak bizonyul (EBH2002. 624., EBD2014. P.12.). A magánjogi jogviszonyokban kialakult érdemi vita, konfliktus kezelésének jogállami eszköze ugyanis a perindítás. Mindenkit megillet az a jog, hogy valós vagy vélt alanyi joga érvényesítése céljából bírósághoz forduljon [Magyarország Alaptörvénye (XXVIII. cikk. (1) és (7) bekezdés, 1959-es Ptk. 7. § (1) bekezdés]. Az alperes ezzel a számára törvényben biztosított lehetőséggel élt, amikor a felperessel szemben közös költség címén fennálló követelésének érvényesítése iránt pert indított az alperes ellen. Sem a perindítás során, sem a peres eljárásban nem tanúsított olyan magatartást - ilyenre a felperes sem hivatkozott - ami a fentiek szerint a jogszabály által megengedett magatartás kereteit túllépte volna.

Nem alapozza meg a felperes személyiségvédelmi igényét az a nem vitás tény sem, hogy az alperes a felperest a közös költség megfizetésére kötelező jogerős bírósági határozat alapján végrehajtást kezdeményezett a felperessel szemben. Önkéntes jogkövetés hiányában ugyanis - mint ahogyan arra az elsőfokú bíróság is helytállóan hivatkozott az ítéletében - a jogerős határozat érvényre juttatásának törvény adta lehetősége a végrehajtási eljárás kezdeményezése [1994. évi LIII. tv. (Vht.) 13. §]. Tény, hogy a felperes önként nem tett eleget a jogerős határozatban foglalt kötelezettségének, így az alperes a törvényben biztosított jogával élve indította el a végrehajtási eljárást, ami a fent részletezettek szerint kizárja magatartása jogellenességét.

Nincs jelentősége a perbeli jogvita elbírálása szempontjából annak, hogy a felperes nem ért egyet a végrehajtás alapjául szolgáló, őt marasztaló bírói döntéssel. A végrehajtásra ugyanis jogerős ítélet alapján került sor, a keresettel érvényesített jog tárgyában hozott ítélet jogereje pedig kizárja, hogy ugyanabból a tényalapról származó ugyanazon jog iránt ugyanazok a felek az ítéletben már elbírált jogot egymással szemben vitássá tehessek [(anyagi jogerő) Pp. 229. § (1) bekezdés], így a végrehajtás alapjául szolgáló határozat a végrehajtási eljárás során nem vitatható alappal, és annak helyessége nem képezhetette a jelen eljárás tárgyát sem. Utal az ítéletábra arra, a felperesnek mind a peres, mind a végrehajtási eljárás során rendelkezésére álltak rendes és rendkívüli jogorvoslatok annak tisztázására, hogy a bíróság vagy a végrehajtó intézkedése, döntése jogszerű volt-e.

Miután a felperes sérelemdíj (helyesen nem vagyoni kártérítés) iránti igényének egyik nélkülözhetetlen alapfeltétele, a jogellenesség nem teljesült, szükségtelen volt a többi feltétel vizsgálata, e nélkül is megállapítható a felperes követelésének megalapozatlansága.

A fellebbezés annyiban volt alapos, hogy a felperes 2016. augusztus 29. napján módosította a keresetét akként, hogy a sérelemdíj iránti igényét 1 005 000 Ft-ra felemelte. Egyidejűleg csatolta a Kalocsai Járásbíróság mint alperes ellen 4 000 000 Ft nem vagyoni kártérítés megfizetése iránt benyújtott keresetlevelét. Ez utóbbi kereset azonban nem képezi jelen per tárgyát, az külön eljárás keretében kerül elbírálásra. Az előbbiekből adódóan a per tárgyának értéke - ahogyan arra a felperes helyesen hivatkozott a fellebbezésében - 1 005 000 Ft.

Az 1990. évi XCIII. tv. (Itv.) 42. § (1) bekezdés a) pontja alapján az elsőfokú eljárási illeték összege - kiindulva az előbbi pertárgyértékből - 60 300 Ft, ezért a felperes által megfizetendő elsőfokú eljárási illetéket az ítéletábra erre az összegre leszállította, e tekintetben részben megváltoztatva az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján.

A felperes fellebbezése túlnyomó részt alaptalan volt, ezért köteles megfizetni az alperes - pernyertességével arányos - fellebbezési eljárási költségét a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján, amelynek összegét az ítéletábra a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja. (3) bekezdése, valamint 4/A. §-a alapján állapította meg kis kerekítéssel.

A felperes az elsőfokú határozat meghozatalát követően személyes költségmentesség kedvezményében részesült, ezért a másodfokú eljárásban őt képviselő pártfogó ügyvéd díját az állam viseli a Pp. 84. § (1) bekezdés b) pontja alapján. Az ítéletábra a Pp. 87. § (2) bekezdése alapján rendelkezett a pártfogó ügyvéd díjának viseléséről, annak összegét a jogi segítségnyújtó szolgálat állapítja meg a 2003. LXXX. tv. 62. § (1) bekezdése szerint.

Az állam által előlegezett fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a alapján.

S z e g e d , 2017. május 30.

Dr. Szeghő Katalin sk.
a tanács elnöke

Dr. Tóth Gabriella sk.
előadó bíró

Zanócné dr. Ocskó Erzsébet sk.
táblabíró

